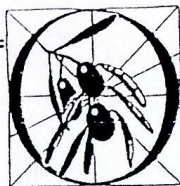

OLI – SLOVA

Rodový zpravodaj Oliberiusů / Oliveriusů

Ročník 18, číslo 35-36

Málé Kyšice, 9. prosince 2007

Sčítací operát z r. 1910

Moji milí čtenáři,

Vám - Oliberiusům, Oliveriusům,

Vaším manželkám, matkám a dcerám, prostě všem nositelům těchto příjmení, jakož i dalším spřízněným **přeji** klidné prožití vánočních svátků a následně jen samé štěstí, radosti, především hodně zdraví **v Novém roce - v roce 2008!**

...

Omlouvám se, že jsem nevydal velikonoční číslo tohoto našeho rodového zpravodaje. Jednak jsem neměl žádné podklady od Vás, nevěděl jsem, co se kde u Oliberiusů a Oliveriusů děje a musím se přiznat, vydání velikonočního čísla mi z časových důvodů podstatně narušily mé další „vydavatelské“, či spíše „badatelské“ aktivity. V prosinci minulého roku jsem se zavázal společnosti pro ochranu kulturního dědictví PATRIA se sídlem ve Vlastivědném muzeu ve Slaném, že zmapuji městské a obecní symboly všech měst a obcí v okrese Kladno a takto získané výsledky do konce letošního roku připravím do podoby publikace. Následovalo tedy zkontaktování se se zástupci 40 měst a obcí, které mají v kladenském okrese uděleny znaky a vlajky, psaní žádostí o poskytnutí podkladů, ale vypracování i darovacích smluv k zajištění finančního krytí na vydání publikace. Tím si nenařikám, tím se Vám jen snažím ospravedlnit skutečnost, že jsem na Vás – čtenáře OLI-SLOV – nezapomněl. Publikace pod názvem „Rukověť k symbolům měst a obcí Kladenska a Slánska“, i když jen v rozsahu okresu Kladno, v nejbližší době v nákladu 600 výtisků skutečně vyjde – m.j. také díky nakladatelství Josef Ženka, Praha 8, které Vám nemusím představovat (vydalo mi m.j. knihu GENUS UNUM SUMUS) – a já tak začínám mít zase čas i na aktivity čistě rodové.

V tomto dvojčísle si dovoluji provést také malé zamyšlení nad „Sčítacím operátem“ z r. 1910, který mi za tehdejší obec Krakov (na Rakovnicku) v letošním roce zajistil Mgr. Václav Krůta, stávající ředitel Státního okresního archivu v Kladně. Díky sdělení Milady Oliveriusové z Kladna-Rozdělova se dozvíte o její návštěvě ve Velké Černoci (na Žatecku), která v minulosti bývala také jedním z míst, ve kterém se zdržovali Oliveriusové. Za tento příspěvek do OLI-SLOV paní Miladě děkuji.

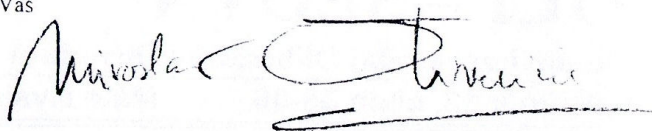
Závěrem si dovoluji poděkovat Vlastimilu Oliveriusovi z Plzně, Ottovi Oliveriusovi z Dolního Benešova a ještě dalším několika zájemcům, kteří mě během roku žádali o zaslání naší rodové knihy. Pokud i ve Vašem okolí by se našel nějaký zájemce o knihu GENUS UNUM SUMUS, rád mu ji – již za sníženou cenu – zašlu. (V současné době mám k dispozici ještě cca 25 výtisků. Kniha zákonitě stárne a není důvod, abych tyto volné výtisky schraňoval ve své knihovně.) Děkuji za milý dopis paní Janě Oliberiusové z Chrástu a obdivuji jak její účinkování v pěveckém sboru, tak i aktivní provozování turistiky. Děkuji také těm, kteří mi sdělili úmrtí svých nejbližších. Přestože se jedná o smutné zprávy, jsem jim vděčný za tato oznámení, protože jediné tak mohou doplnit tyto údaje do evidence příslušníků rodu a následně (viz dále) mohu s nimi seznámit i všechny čtenáře našeho rodového zpravodaje. Děkuji Vám, i když si přeji, aby v tom Novém roce jste mi oznamovali jen samé

a	1b	2	3	4	5	6	7
1	Oliberius	Voticich	manželka	1	-	1876	led. na
2	Oliberiusová	Anna	manželka	-	1	1886	v. synu
3	Oliberius	Josef, m. syn		1		1888	dub. 1888
4	Oliberius						1888

svatby a čtná narození. Jak pravil Josef Kajetán Tyl: „Žeňte se Čechové, ať jsou Češata!“ a já slova tohoto našeho velkého obrozence parafrázuji:

„Žeňte se Oliberiusové, žeňte se Oliveriusové, ať jsou Oliberiusčata a Oliveriusčata!“

Váš

Malé Kyšice, 9. prosinec 2007

PS: Děkuji všem, kteří mi zaslali písemnou gratulaci k Vánocům a k Novému roku.

ROZLOUČILI JSME SE

Dne 31. května 2007 ve věku nedožitých 89 let zemřel pan **Jan OLIVERIUS** z Karlových Varů. Poslední rozloučení se konalo dne 8. června 2007 v obřadní síni krematoria v Karlových Varech. Jménem pozůstalých: paní Jaromíra Oliveriusová, manželka.

Dne 14. září 2007 ve věku 72 let zemřela paní **Vlasta KADLECOVÁ**, roz. **Oliberiusová** z Plzně. Poslední rozloučení se konalo dne 21. září 2007 ve Velké obřadní síni na Ústředním hřbitově v Plzni. Jménem příbuzenstva: pan Miroslav Kadlec, manžel.

Dne 29. září 2007 ve věku 92 let po dlouhé těžké nemoci zemřela paní **Anna OLIVERIUSOVÁ**, roz. **Freibergová** z Plzně. Jménem příbuzenstva: Bedřiška, Josef, Václav a Jaroslav, děti s rodinami.

Čest jejich památce!

ZASTAVENÍ NAD SČITACÍM OPERÁTEM z r. 1910

Rok 1910. V Rakousku-Uhersku se žehrá na drahotu. Zvláště maso stojí čím dál, tím víc. Dalo by se tomu odpomoci. Argentina, která zásobuje celou Evropu, nabízí svá stáda i Rakousku za velmi nízké ceny. Ale rakouští agráři, a ještě více uherští statkáři, se staví levné konkurenci na rozhodný odpor. Nespokojenost snad trochu utěšuje černé pivo Chantecler noir, které zavádí Pivovar pražských sládků v Bráníku. Kdo se nechce napít piva, může okusit nový likér Nektar, který po mnoha pokusech vynalezli J. A. Musil a R.V. Preis. Likér vyráběný z medu, zahání nespavost a podporuje trávení. Jak roste inflace, rostou i rozměry dámských klobouků. V tamvají, v tlačenici, na výletě se možná zdají nepraktické, ale: „Nová moda klobouků i praktická je převelice. I Žena může milence i uschovati do krabice.“ Jistý Jarka Doležal, který má hotel v Paříži, zakládá Slovanskou cestovní kancelář. Jako téměř každý rok přibývá i nyní škol. Obyvatelstvo celé země se těší na neobvyklé setkání: „Už se blíží víc a víc i nejhorší všech vlasatic; i strašlivá ta kometa i svět na cimprcampr rozmetá.“ Ke srážce s Halleyovou kometou zase nedochází, ale na obzoru se rýsuje jiná hrozba: Čtyři roky zbývají do vypuknutí války, která se do dějin lidstva zapíše pod přívlastky „První světová“. Mezi Čechy a Němci to však vře už nyní, což se promítá i do přípravy „Sčítání lidu“, které má zachytit stav k datu 31. prosince 1910.

Tato celostátní akce nabízí Němcům a Čechům příležitost k změření sil. Rakouská statistika se pro jistitu neptá na mateřskou řeč, nýbrž na obcovací, tj. používanou v běžném styku. Neodpovídejte proto na německé otázky sčítacím komisařům, varují své čtenáře všechny české listy – to by vám hned napsali, že vaše obcovací řeč je němčina. Nejednejte s nimi beze svědků, dávejte pozor, zda vyplňují formuláře inkoustem – to aby nemohli gumovat. Nepřístupujte na zkratky, víme dobře, že když napíšete „tsch“, umístíte ho na konec řádky, a pak to doplníte na „deutsch“. Nátlak přichází nepochybně ze všech stran a není vždy jednoduché se rozhodnout. Teď nevím, jak se mám zachovat, uvažuje podle jedné anekdoty hlava rodiny. Napíšu-li obcovací řeč českou, budu mít zle od pana direktora, napíšu-li německou, rozhněvám si zase domácího. Jak to jenom učinit? Zcela jednoduše, radí mu žena, napiš, že obcuje bez řeči.

A sčítací komisař koncem tohoto roku přináší sčítací arch (operát) také do domu Vojtěcha Oliveriuse v Krakově (tehdy pol. okres Rakovník), kde Vojtěch se svoji početnou rodinou žije a je označený jako „majetník bytu“. S odstupem 97 let se podívejme, co všechno za Oliveriusovu rodinu bylo tehdy vyplněno a s odstupem skoro jednoho století si připomeňme, jaké byly následující životní osudy jednotlivých respondentů: V domě ke dni sčítání se celkem mělo zdržovat 9 osob, ale následně 3 byly vyškrtnuty, protože se zdržovaly jinde. Z těchto devíti osob bylo 5 osob mužského a 4 ženského pohlaví. Všechny se hlásily k římsko-katolickému vyznání a všechny jako obcovací řeč uvedly česku. Kromě majetníka bytu nikdo z dalších osob nevládnul žádné nemovitosti (tj. rolnické nebo lesnické pozemky, domy, domácí a ozdobné zahrady). Všechny takto sčítané osoby uměly číst a psát, kromě dcery Marie, která tehdy byla jen čtyři roky stará. A nyní konkrétně k jednotlivým sčítaným (dnes již nežijícím) osobám:

1. **OLIVERIUS Vojtěch**, majetník bytu, nar. 22. 1. 1856 v Petrovicích, pol. okr. Rakovník, ženatý, polní hospodář, vedlejším výdělkem ve službě obecní jako ponocný. Trvale se ve svém bydlišti zdržoval od roku 1903. *O Vojtěchovi víme, že byl dvakrát ženatý. Za prací odešel do Kladna, kde se 15. 12. 1880 poprvé oženil s Marií, roz. Panenkovou, nar. 20. 3. 1860. V manželství se r. 1888 narodil jediný syn Josef Antonín. Marie pravděpodobně brzy po narození syna zemřela, neboť již 18. 2. 1890 se oženil podruhé s Annou, roz. Maškovou, se kterou měl potom dalších pět dětí (viz dále). Rodina nějaký čas přebývala ve Velké Černoci, až se nakonec usadila v Krakově, kde i Vojtěch dne 24.9.1914, tedy za necelé čtyři roky po vyplnění sčítacího operátu, ve věku 58 r. zemřel.*

2. **OLIVERIUSOVÁ Anna**, se narodila 25. 10. 1866 v Černíně, pol. okr. Beroun. V době sčítání byla vdaná za Vojtěcha Oliveriuse, jako povolání se uvádí pomocnice v polním hospodářství. V Krakově se zdržovala od r. 1903. *Marie v manželství s Vojtěchem porodila 5 dětí. Nevíme přesně kdy, ale po manželově smrti se vrátila zpět na Kladensko, kde zemřela ve Dříní - ve věku 63 let dne 21. 8. 1929, tedy necelých 19 let po tomto sčítání.*

3. **OLIVERIUS Josef**, narozen 17. 4. 1888 ve Dříní, pol. okr. Kladno, a to v prvním otcově manželství. Ze sčítacího operátu byl následně vyškrtnut, protože v té době byl jako voják na vojně v Haliči. *Po návratu z vojny následoval svého nevl. bratra Františka a odešel do Ameriky. Usadil se ve státě Minnesota a byl ženat s Aloisií, roz. Oliveriusovou, nar. 6. 4. 1888 (viz dále); v manželství se narodilo 6 dětí. Josef zemřel v Pine City (stát Minnesota) dne 18. 2. 1957, ve věku 69 roků, tedy necelých 47 let po provedení uvedeného sčítání.*

4. **OLIVERIUS František**, narozen 24. 11. 1890 (při sčítání uveden nespr. den 22. 11.) ve Dříní, pol. okr. Kladno. Byl prvorozeným dítětem v druhém otcově manželství. V operátu je uváděn jako pomocník v krejčovství, ale záznam o něm je přeškrtnut, neboť v tomto roce odešel do ciziny a u místa, kde se zdržuje je uvedena poznámka „Severní Amerika“. *František Josef Oliverius se skutečně přes Hamburk dostal do Ameriky, kde se ve státě Minnesota, ve městě Pine City dne 2. 6. 1917 oženil s Mary Elizabeth, roz. Kubicek. Odstěhovali se do státu Nevada, žili ve městě Winnemucca a v manželství se narodili 3 chlapci a 1 děvče. Po r. 1922 se odstěhovali do státu Kalifornie, kde „Frank“ založil prosperující krejčovský podnik a čistírnu oděvů. Vydobyl si postavení a byl váženým občanem města Watsonville. Jeho manželka Mary E. zde zemřela 13. 1. 1934. Podruhé se oženil v Carson City v Nevadě dne 23. 6. 1941 s Deisy Leah Straine. Toto manželství zůstalo bezdětné, ale Deisy se příkladně starala o 4 Frankovy děti. Frank J. Oliverius zemřel ve Watsonville dne 6. 2. 1976; 66 let po sepsání sčítacího operátu. Deisy zemřela v r. 1995.*

5. **OLIVERIUS Antonín**, narodil se 5. 4. 1894 ve Vrapicích u Kladna, ale ve sčítacím operátu je vedeno datum a místo jako 5. 4. 1893, Krakov, pol. okr. Rakovník. Je uváděn jako čeledín ve službě při hospodářství s pobytem dočasným. *Pravděpodobně v r. 1910 pobýval v obvodu působnosti hořovické (?) matriky. I on se vystěhoval do Ameriky, rovněž se usadil ve státě Minnesota, kde měl v r. 1950 zemřít. Od r. 1917 byl ženatý s Hannah, roz. Okeson, se kterou se mu narodily 4 děti. Hannah přežila svého manžela a zemřela v květnu r. 1976.*

6. **OLIVERIUS Vojtěch**, narozen 28. 5. 1902 ve Velké Černoci, pol. okr. Žatec. V době provádění sčítání mu bylo 8 let, takže je uváděn jako žák. *V roce 1923 se v Petrovicích oženil s Marií, roz. Müllerovou, nar. zde 5. 2. 1903. V manželství se narodily 2 dcery a syn Adolf (*13. 6.*

1926). Vojtěch zemřel ve věku nedožitých 71 let - v Ústí nad Labem dne 30. 4. 1973 (63 let po vypsání sčítacího operátu) a jeho manželka zemřela tamtéž v r. 1981.

7. **OLIVERIUSOVÁ Františka**, nar. 21. 10. 1895 ve Velké Černoci, pol. okr. Žatec (ve sčítacím operátu uveden nesprávně rok narození 1896). Povoláním vedena jako služka u správce školy v Krakově. Pravděpodobně z tohoto důvodu údaje přeškrtnuty; byla v domě svých rodičů vedena jako trvale nepřítomna. Ta se dne 8. 1. 1918 na farním úřadě v Petrovických provdala za Rudolfa Černého, nar. 25.10. 1893, a spolu měli tři děti. Františka zemřela ve věku 53 let, dne 2.8.1948 v Kladně (38 let po vyplnění sčítacího operátu). Její manžel zemřel dne 12.8. 1961.

7	Oliveriusová Františka	dcera	-	1896	10. 21	Velká Černoc Žatec	Petrovický Rakovník	římsko- katolické svobodná cca
8	Marie Oliveriusová	dcera	-	1906	3. 28	Velká Černoc Žatec	Petrovický Rakovník	římsko- katolické svobodná cca

8. **OLIVERIUSOVÁ Marie**, nar. 22. 8. 1906 v Krakově jako nejmladší z dětí Vojtěcha s manželkou Annou. V době sčítání, v roce 1910, jí byly čtyři roky. Dne 21. 3. 1925 se v Krakově provdala za Adolfa Hekla (1895-1990). Žila v Panošim Ujezdě (okr. Rakovník); zemřela 14. 5. 1996 ve věku nedožitých 90 let, 86 let po vyplnění sčítacího operátu.

9. **OLIVERIUSOVÁ Aloisie**, nar. 6. 4. 1888 v Přilepech, pol. okr. Rakovník. Vedena jako neteř Vojtěcha Oliveriuse, povoláním služka v polním hospodářství, která se v bytě v den sčítání dočasně zdržovala. Pravděpodobně se jedná o dceru Vojtěchova bratra Václava Oliveriuse (1850-1901) s manželkou Františkou, roz. Urbanovou. I Aloisie odešla, i když nevíme za jakých okolností do Ameriky, kde se v r. 1935 provdala za svého bratrance Josefa Antonína Oliveriuse (viz výše), kterého přežila o 23 let; zemřela dne 6. 9. 1980 ve věku 92 let, tedy necelých 70 let po vyplnění sčítacího operátu. (Tyto skutečnosti mi o Aloisii nebyly v době psaní rodové knihy známy!) (oli)

ZA OLIVERIUSY VE VELKÉ ČERNOCI

Příjmení **OLIVERIUSOVÁ** jsem získala 14. 10. 1976 v Kladně sňatkem s manželem Václavem (1942-1996), který byl synem Václava Oliveriuse (nar. 26. 5. 1915 ve Velké Černoci, zemř. 20. 8. 1972 v Kladně) a Boženy, roz. Joubové (1923-1987) z Rozdělova. Manžel nikdy moc nevyprávěl o svých příbuzných ve Velké Černoci, nikdy v době trvání manželství jsme je ani nenavštívili, tak až po přečtení pojednání v rodové knize jsem si předsevzala, že Velkou Černoc osobně navštívím. Stalo se tak 19. června 2007: Autem zastavujeme u kostela na návsi a já se jdu k místní prodejně smíšeného zboží, kde postává několik lidí zeptat, kde tu bydlí někdo z Oliveriusů. Měla jsem štěstí; jedna z žen je dcerou Albíny Oliveriusové (1911-1975), tedy sestry mého zemřelého tchána, a druhá pak vnučkou této Albíny (dcerou jejího syna Františka Oliveriuse, 1931-1991). Byli jsme první vzpomínanou paní - paní Růžnou Černou - pozváni na návštěvu k ní domů. Ta mi vysvětlila, že byla vlastně nevlastní Františkovou sestrou, protože ona se již narodila v manželství svých rodičů, kdežto František byl nemanželským synem její matky, proto nesl příjmení Oliverius. V albu, které jsem jí ukázala, určila několik fotografií, dokonce na jedné se sama poznala. I ona si kolikrát kladla otázku, zda v Rozdělově někdo z Oliveriusů ještě žije? Přijetí bylo velmi hezké, přátelské a mile nás překvapilo. Přestože ve Velké Černoci již nikdo ze jmenovců nežije, věřím, že to nebylo setkání poslední, a že i manželé Černých někdy přijedou na návštěvu ke mně do Rozdělova.

Milada Oliveriusová, Kladno-Rozdělov

OLI-SLOVA, rodový zpravodaj. Napsal a vydal Mgr. Miroslav Oliverius, pro nositele příjmení OLIBERIUS / OLIVERIUS, případně pro další zájemce. Malé Kyšice, dne 9.12. 2007. Adresa: Malé Kyšice 102, 273 51 UNHOŠŤ, Czech republic. Neprodejné!

